

HOE SCHRIJVEN WE IN HET NEDERLANDS ?

basisregels 24-04-2019

We schrijven met letters. We hebben 26 letters.

Een letter heeft een naam. Het alfabet geeft de namen van de letters.

Een letter verwijst naar een bepaalde uitspraak; kortweg, heeft een geluid, een klank.

De klank van de letter is iets anders dan de naam van de letter.

Lezen met de naam van de letters gaat niet.

We lezen met een klank van de letters. Welk geluid dat precies is, blijkt pas als we een lettercombinatie uitspreken. Alleen de a, e, i, o, u hebben in hun eentje een klank die exact dezelfde is als hun alfabetnaam.

Woorden spellen doe je met de naam van de letter, dus met de alfabetnaam van de letter. Dat is het duidelijkst.

Spellen = de namen van de letters van het woord zeggen.

Woorden spellen met de klank van de letter is niet duidelijk, want vaak kan je één bepaalde klank* schrijven met verschillende letters.

Het alfabet heeft 6 speciale letters.

Die 6 letters noemen we "klinkers".

Het zijn de letters a e i o u y**.

Die 6 letters zijn speciaal, omdat we ze kunnen zingen*** of roepen.

De andere letters kunnen we niet zingen of roepen, ze klinken niet.

De zingletters noemen we klinkers.

vocals

De andere letters noemen we medeklinkers.

consonants

De 'klank' van de medeklinker leren we aan, en horen we pas duidelijk, in combinatie met een klinker.

* bijv. de uh-klank: de, dun, hevig, dadelijk

bijv. de p-klank: mep, web de t-klank: want, land

** spreek uit "ip-si-lon" want we noemen hier de letternamen.

***Zing een aanhoudende aaaaa (lange klank!!) in verschillende toonhoogten etc.

Houd die klinkerklanken lang/helder/zuiver; maak er geen korte klank (ah-klank) van!!

De klank van de y is dezelfde als van de i: y (lang), cycloon (lang), ypsilon (kort)

Medeklinkers hebben geen zingbare klank; het zijn ploffen, gesis, keel- of mondspanning/-gewrijf en krijgen pas 'klank' als er een klinker, lang of kort, volgt. Laat zien dat je bij de poging om de b, m, p te zingen niet verder komt dan lippen op elkaar met bepaalde spanning, etc.

het ALFABET			26 letters	de namen van de letters		
teken		naam		teken		naam
A	a	a		N	n	en
B	b	bee		O	o	o
C	c	cee		P	p	pee
D	d	dee		Q	q	ku
E	e	e		R	r	er
F	f	ef		S	s	es
G	g	gee		T	t	tee
H	h	ha		U	u	u
I	i	i		V	v	vee
J	j	jee		W	w	wee
K	k	ka		X	x	iks
L	l	el		Y	y	ypsilon ("ip si lon")
M	m	em		Z	z	zet

A, E, I, O, U, Y : klinkers (y heeft i-klank)

B,C.....X, Y, Z : medeklinkers (y heeft j-klank)

De klank van de a e i (y) o u in het alfabet noemen we een lange klank.

Zolang de leerder geen notie heeft van de klanken die de letters samen maken, leren we hem niet de alfabetnamen van de letters, om het risico van 'alfabetlezen' ('ba' wordt dan gelezen als 'bea' enz.) te voorkomen, behalve de namen van de klinkers a, e, i, o, u.

De klank van de medeklinker leren we aan in combinatie met klinker(s), bijv.: na no nu ni nie ny ne nee. Daarna komen korte klank, verdubbelde klinker/ie en combinaties, bijv.:

a na an aan ana anna, a na an aan ane anne, etc.

DE LANGE (klinker)KLANKEN*

basisregels

a . . . . . aa	aaï	auw . . . . au	
		.	.
o . . . . . oo	ooï	ouw . . . . ou	
		.	.
	oeï		
e . . . . . ee	ei	eeuw	eu
	.		
i . . . . ie . . . y	ij	ieuw	
u . . . . . uu	ui	uw	

* Ook de letterclusters, vaste lettercombinaties, in de 3e, 4e, en 5e verticale rij 'gedragen zich' als die van de eerste 2 verticale rijtjes, dus er is technisch niets op tegen ze ook simpel 'klinkers' danwel 'lange klanken' te noemen. Immers: na een lange klank komt geen medeklinkerverdubbeling, behalve in de onvoltooid verleden tijd van zwakke werkwoorden: Hij raadde correct. De wond bloedde.

De klank hardop lezen en dan spellen volgens het alfabet (=welke letter schrijven we?) .

Dus: a : "a" , "a" of "één a" of "enkele a"

aa : "a" , "a - a" of "twee a's" of "dubbele a"

. . . = dezelfde klank !! aa klinkt niet langer dan a : A10, pa , aap .

auw, au, ouw, ou klinken allemaal hetzelfde: blauw, paus, vrouw, koud .

Nogmaals, de enkele e heeft op zich een lange klank, denk maar aan wegnummering: E40, en de additieven, de E-nummers, en de enkele e in woorddelen: **E**va rijdt al **e**tend op de E17.

Omkering en weglating van letters voorkom je als de leerder uit zijn hoofd de lettercombinaties kan spellen, bv. : "eeuw" , dubbele e u wee.

Woorden alfabetisch kunnen spellen, geeft de leerder een vast woordbeeld.

Het waarom van de eerste twee verticale rijtjes wordt hierna uitgelegd op p. 5 e.v.

de klank van de y en de i :

y en i = i   hobby, pony, pyjama , ski , kiwi
 y en i = j-klank yoghurt, yoga, draaien, groeien, skai, hoi!

de klank van de b en de d aan het eind van een woord:

club, heb ....: de b heeft een p-klank.
 land, eind ....: de d heeft een t-klank.

de klank van de c, ch, schr:

ca = k-klank   Canada   capsule
 cu = k-klank   Cuba   cultuur
 co = k-klank   coca cola   code   collega
 (auto ---> k-klank)

ce = s-klank   directrice   WC   cent
 ci = s-klank   citroen   politici (geen -sjj !)   cirkel
 cij = s-klank   cijfer
 cy = s-klank   Cyprus   cycloon

cl   cr   = "kl kr"   club   crisis
 ac ec ic oc uc yc = "ak ek ik ok uk ik"

ch   = "g"   lag   lach   school
 chr   = "kr" / "gr"   christen   chrysant
 schr   = "sjr / sr"   schraal   schrik

de klank van -isch(e) aan het eind van een woord:

-isch = "-ies"   -ische = "-iese"   fantastisch(e)

de klank van -atie, -etie, -itie, -otie, -utie is:

"asie/aatsie, esie/eetsie, isie/ietsie, osie/ootsie , usie/uutsie
 natie, nationaliteit, discretie, politie, emotie, munitie"

de klank van de qu + klinker is meestal "kw..":

qua   quorn   quiz

de ng/nk-klank:

an	ang	ank	ban	bang	bank
en	eng	enk	ren	kreng	krenk
in	ing	ink	zin	zing	zink
on	ong	onk	pon	gong	bonk
un	ung	unk	bundel	bungel	bunker

EEN MEDEKLINKER VÓÓR* DE KLINKER a , i/ie , o , u , y (als i)

de klinker blijft lang aan het eind* van een woord of woorddeel:

a ba ca da fa ga ha ja ka la ma
na pa ra sa ta va wa xa za
bla cla fla gla kla pla sla vla kna sma sna spa
bra cra dra fra gra kra pra tra vra wra
sta stra zwa scha schra

i bi bie ci cie di die fi fie gi gie hi hie ji jie ki kie li lie
mi mie ni nie pi pie ri rie si sie ti tie vi vie wi wie xi xie zi zie
ski kli klie spi spie cri kri krie gri grie pri prie sti stie tri trie
schie schrie

o bo co do fo go ho jo ko lo mo
no po ro so to vo wo xo zo
blo clo flo glo klo plo slo vlo kno sno smo spo
bro cro dro gro kro pro tro vro sto stro
scho schro

u bu cu du fu gu hu ju ku lu mu
nu pu ru su tu vu zu
flu glu plu slu bru cru gru stu stru
schu

* Of: Een medeklinker en dan de klinker.
Of: De klinker na de medeklinker.

Leg de lees-/schrijfrichting uit en de woorden 'woord', 'woorddeel', 'voor', 'achter', en 'eind'.
Voor de y als klinker geldt hetzelfde als voor de i .

Dat in Vlaanderen de lange klank vaak wordt verkort, terwijl de schrijftaal daarmee niet correspondeert, maakt correct schrijven voor de taalleerder tot een moeilijker opgave. Het is daarom raadzaam de uitspraak beter aan te passen aan de schrijfwijze: open lettergreep dicteert een lange klank, gesloten lettergreep een korte (ah- eh- ih- oh- uh-klank).

Een woord heeft zoveel woorddelen als er klinker(groepje)s tussen medeklinkers te tellen zijn:
schuurpoeder . Het ritme van het woord kan je dus zien! Zie hierna: HET MEERVOUD.

Basisregels woorddeel-verdeling:

bij klinker-1 medeklinker-klinker: vóór de enkele medeklinker (pri-ma);

bij klinker-2 medeklinkers-klinker: tussen de 2 medeklinkers (kas-sa)

Wijs de leerder op de i-klank van de y in (Engelse) woorden als baby, pony , hobby, sorry..... Wijs hem ook op de j-klank van de y : pyjama , yoga , Toyota , yoghurt ..

MAAR bij de e :

EEN MEDEKLINKEER VÓÓR DE KLINKEER e

1. aan het eind van een woord*:

de e krijgt een uh-klank, een korte klank

e de ge je me te we ze
be fe ke le ne pe re se ce ve (maar: muzieknoot re)

daarom ee aan het eind van het woord **
als we daar een lange e - klank horen:

e	me	mee
	te	thee
	we	wee twee
	ze	zee
		fee nee ree vee slee idee

2. Een medeklinker vóór de e ergens anders in een woord, dus bij woorden met meerdere woorddelen:

de e krijgt een uh-klank, een korte klank: **de**zelfde , **ra**deloos
of

de e blijft e , een lange klank: **e**ten, **de**ze , **z**eker,
betegelen (zie p. 10)

Je moet bij meer woorddelen de verklanking van het woord kennen om te weten of je de e met e-klank of met uh-klank uitspreekt (behalve bij tweemaal een e: de eerste is altijd een e-klank, de 2e een uh-klank: hete , meten, beter, scheve . Dit laatste geldt niet bij infinitieven met 3 of meer woorddelen: Ik beken -bekennen-. Ik zie 2 beken !)

* Of: ...en deze klinker e is (bijna) de eindletter/laatste letter van het woord.

De uh-klank van de e is een onbeklemtoonde uh-klank: 'doffe/stomme e ' of 'sjwa' genoemd.

De uh-klank mét klemtoon wordt geschreven met een u : bussen .

Het woorddeel dat ik beter/duidelijker/helderder/met meer nadruk hoor, heeft klemtoon.

Deze regel en de voorafgaande regel combinerend, laat de leerling nu woorden schrijven die onder de zgn. openlettergreepregel vallen: dame lade hoge rake kale .

Laat zien dat, als er dan nog een medeklinker volgt, de uh-klank blijft:

dame - dames, lade - laden, rake - raken, tafe - tafel.

Wijs erop dat je het eerste deel van het woord het duidelijkst hoort; dat heeft de klemtoon/het accent. Het 'onduidelijke' 2e woorddeel schrijven we met een e (tenzij er een g volgt, dan schrijven we -ig, etc., zie pagina 8 bovenaan.)

** bij samenstellingen (= een woord + een woord) blijft de ee staan: theepot, veeboer
Beide woorddelen hebben zelfstandig ook betekenis.

EEN MEDEKLINKER ACHTER EEN KLINKER:

de klinker krijgt een korte ah- eh- ih- oh- uh-klank:

a ab ("ap")* ac ad ("at")* af ag ach ah ai ak al am an ap ar as at
ax alt arts angst

e eb ec ed ef eg ech eh ek el em en ep er es et ex erg erwt

i ib ic id if ig ich ih ik il im in ip ir is it ix inkt

o ob oc od of og och oh oi ok ol om on op or os ot ox ons

u ub uc ud uf ug uch uh uk ul um un up ur us ut ux urn
maar niet bij u + w :
uw duw ruw gruw sluw stuw

* Wijs erop dat de b aan het eind van een woord wordt uitgesproken als een p, de d als t.

De enkele klinker is dus niet een korte klank, maar wordt dat / verandert daarin door de afsluitende medeklinker. **Een korte klank is een duo!** Wijs hierop.

Daarom aa ee ie oo uu als ik een lange klank hoor en dan een medeklinker:

a	gaf** zal man	gaaf zaal maan	kas bar tak	kaas baar taak
e	en ben weg	een been weeg	hel gen er	heel geen eer
i	is lig wil	iets lieg wiel	vis lis wit	vies lies wiet
o	bos bom mot	boos boom moot	dos som rot	doos zoom rood
u	dus bus zus	duur buur zuur	ruk grut stuk	ruw gruw stuw !

** Zorg voor een heel duidelijk uitspraakverschil tussen het woord met de korte klank en dat met de lange klank. Leg de betekenis van enkele voorbeeldwoorden uit, en verder voor zover de

cursist daarin geïnteresseerd is. We hebben het hier dus over woorden of woorddelen die eindigen op 1 of meer medeklinkers.

Wat weet je van de enkele e ?

De enkele letter e is een speciale letter, want hij kan in een woord 3 verschillende klanken hebben:

e-klank : eten, meten

eh-klank : les, lekker

uh-klank : even, betalen

Je cursist kan nu, als hij de voorgaande instructie begrepen heeft, deze woorden/woorddelen correct lezen en schrijven (idem voor de andere klinkers en medeklinkers):

M.b.t. de e heeft hij dit leren begrijpen:

e ne* en een nee * uh - klank

M.b.t. de a begrijpt hij dit:

a na an aan

Al combinerend komen we tot:

a na	ana	an na	anna
a ne	ane	an ne	anne
e ne	ene	en ne	enne

Anna eet ananas . Anne eet ananas.

Wijns erop dat 'ananas', gezien de schrijfwijze, door velen verkeerd wordt uitgesproken: nl. als "annanas". De algemeen geaccepteerde schrijfwijze nemen als 'dictaat' voor de uitspraak, bevordert de standaardtaal 'algemeen Nederlands'.

De volledige 'modellen'/'basiscombinaties'/'algoritmen' zijn dus:

e	ne*	en	een	nee	ene	enne
a	na	an	aan		ane	anne

Achter de eind-e (uh-klank) kunnen we een medeklinker plaatsen zonder klankverandering:

111 nnnn lk zie drie enen en vier ennen.

En zonder klankverandering kan je ook vóór het eerste woorddeel 1 of meer medeklinkers zetten:

ene	bene	benen	wenen	lenen	stenen	...
enne	penne	pennen				
ane	mane	krane	kranen			
anne	manne	mannen				

Het model voor de i ziet er zo uit, omdat zowel i als ie aan het eind van een woord(deel) kan worden geschreven:

i	ki	ik	iek	iki	ikki	ike / ieke	ikke
	kie			ikie	ikkie		

Laat bij het uitleggen van een woord, steeds (deels) het toepasselijk model zien.

Bijv. stok : o ko ok ook oke okke
tok took toke tokke
stok stook stoken stokken

In 'stokken' is de eerste k nodig om aan te duiden dat de o een korte klank heeft. De tweede k maakt de uh-klank van de e. Wijs de leerder erop dat we die k's als één geheel uitspreken. We zeggen niet "stok-kun", maar "stoh-kun".

HET MEERVOUD / twee woorddelen = twee lettergrepen

het enkelvoud = één

1 boek Dit woord 'boek' heeft één woorddeel.

Je ziet ook maar 1 klinker(groepje).

het meervoud = twee of meer

Je kan het aantal woorddelen/lettergrepen in een woord zien.

Hoeveel keer zie ik een klinker(groepje)?

boek 1 keer = 1 woorddeel, desnoods 1 handklap of tik op de tafel.

Maak daar een kreungeluidje bij om het ritme goed te laten horen.

boeken 2 keer = 2 woorddelen;

boekentas 3 keer = 3 woorddelen.

Je schrijft een woorddeel volgens dezelfde regels als een woord van 1 lettergreep (behalve bij bepaalde persoonsvormen in de verleden tijd).

In het Nederlands maken we soms het meervoud met -s:

een jongen, tien jongens; een meisje, veel meisjes, dame dames .

Maar meestal met: - e n (spreek uit: e en) achter het woord in het enkelvoud.

Dat spreken we niet uit als 'en', maar als 'un' (honden, baarden) omdat de laatste letter van het enkelvoudig woord naar het volgende woorddeel verhuist en daardoor de uh-klank van de e gaat vormen:

hond hon-den, baard baar-den, vlieg vlie-gen.

Voor de duidelijkheid:

" 4 boeken" (heel langzaam zeggen) = bóe - ken .

We horen een duidelijke oe-klank (boe-) en een uh-klank (kuhn).

Je hoort: de k van boek gaat naar het tweede deel van het woord.

Logisch (iets dat moet komen), want daar maakt die letter k de uh-klank van de e .

Dit woord 'boeken' heeft twee woorddelen."

en je geeft de cursist het volgende werk te doen (woorddeelstreepje zetten):

Ik schrijf de letters e n achter een woord.

De laatste letter maakt met de e de uh-klank in deel 2 van het woord:

boek	mouw	
+ _____en	+ _____en	
boe-ken	.....	(Schrijf het woorddeelstreepje erbij.)

De w van 'mouw' behoort nu bij het tweede woorddeel, want maakt de uh-klank van de -e n .

pijp	deuk	
+ _____en	+ _____en	
.....	.....	
wiel	duim	
+ _____en	+ _____en	
.....	.....	
voet	rij	
+ _____en	+ _____en	
.....	.....	De ij blijft samen, anders staat er ri - jen met een i-klank!!
pauw	eeuw	
+ _____en	+ _____en	
.....	.....	Ja, eeu-wen.
neus	huis	
+ _____en	+ _____en	
neu-zen (!)	.....	De eind-s verandert vaak in een z + e !

Als het woord eindigt op 2 medeklinkers:

kast + _____ en kas-ten	staart + _____ en
-------------------------------	----------------------

Eindigt het eerdere woorddeel op een lange a-, e-/ee-, i/ie-, o- , u-klank, dan noemt men die een 'open lettergreep'. Die eindigt zoals beschreven op pagina 5 (= openlettergreepregel): zaal za-len zalen.

Eindigt de eerdere lettergreep met een korte klank, dan is er sprake van een 'gesloten lettergreep'. Horen we aan het eind van die lettergreep 2 of meer medeklinkers dan is er voor het meervoud geen probleem. De eerste lettergreep blijft kort als de laatste medeklinker naar de volgende lettergreep verhuist: krant kran-ten kranten, ker-ken kerken.

Maar als de eerdere lettergreep eindigt op korte klank en je hoort maar 1 medeklinker dan redeneren we zo, bijvoorbeeld:

Je zegt: "1 kat, 2 katten".

Je zegt nogmaals heel langzaam: "káh-ten, ...wat hoor je? Ik hoor káh... dat betekent dat er een medeklinker achter de a komt, want ik moet een korte klank maken. Ik schrijf dus: kat , met deze letter t, want die komt na die ah-klank.

Daarna komt de klank -tun. Die uh-klank heeft geen accent, dus die uh-klank schrijf ik met een e . Om een uh-klank met een e te maken heb ik een begin-medeklinker nodig. Dat kan hier ook alleen maar de t zijn. Ik schrijf dus 'katte ---> katten met dubbele t . Deze verdubbeling noemen we de 'dubbelzetter-regel'.

Heb je te maken met cursisten die eerder les hebben gehad op de schoolse wijze (enkele klinker is kort, verdubbelde is lang), dan is wellicht deze extra uitleg nog nodig:

Ik hoor een lange klank a, o, u , dan de medeklinker en dan uh-klank. Dit betreft dus de zgn. openlettergreepregel.

Doe de voorbeeldwoorden eerst, langzaam sprekend, louter mondeling. Daarna leest de cursist mee .

1 zaal, 2 zalen   de l van zaal maakt de uh-klank van de e
en is dus bij het 2e deel van het woord:

    zaal
+   en
    zaa-len

geen aa aan het eind van een woord(deel)
zie pa, ma, sla ..... dus: za-len   zalen

1 boot, 6 boten   de t van boot maakt de uh-klank van de e
en is dus bij het 2e deel van het woord:

    boot
+   en
    boo-ten

geen oo aan het eind van een woord(deel)
zie do, ho, fo, ... dus: bo-ten   boten

1 buur, 8 buren   de r van buur maakt de uh-klank van de e
en is dus bij het 2e deel van het woord:

    buur
+   en
    buu-ren

geen uu aan het eind van een woord(deel)
zie u, nu, plu dus: bu-ren   buren

Wat we doen bij de a, o, u, doen we **ook bij de e** :

1 teen, 5 tenen   de n van teen maakt de uh-klank van de e
en is dus bij het 2e deel van het woord:

    teen
+   en
    tee-nen

nu geen ee aan het eind van een woorddeel, maar:
tenen.

Hier heeft het eerste woorddeel namelijk geen zgn. zelfstandige betekenis:
"tee" van 'tenen' heeft hier geen betekenis.

Heeft het woorddeel met de lange e-klank aan het eind wél betekenis, wat bij samenstellingen (d.w.z. een woord + een woord) of bij meervouden als tweeen het geval is, dan blijft de dubbele e staan: theezakje', meedoen, zeeman.

Geef deze oefening:

Let op: ie blijft i e *

* is een basisregel! Geldt alleen voor woorden met 2 woorddelen. Bij 3 woorddelen kan het anders worden: fabriek fabrieken fabrikant.

1 wiel	4 wielen		
1 dier	13		
Ik kies.	De vrouwen		
1 riem	veel		
1 aap	7	1 vuur	2 .....
1 zaag	14	1 buur	8 .....
Ik vraag.	De meisjes	Ik stuur.	De moeders .....
		1 uur	veel .....
1 been	12	1 oog	4 .....
1 reep	5	1 boom	11 .....
Ik eet.	Wij	Ik hoor.	Ivo en Nina .....
Ik heet	Jullie ..... niet zo.		

Maar hoe gaat het bij een korte, ah- eh- ih- oh- uh-klank ?

Verzin nu samen dergelijke woorden (jas-jassen, tas-tassen, klas-klassen, mes-messen etc. Doe dat alleen mondeling en zeg bah-len, meh-sen enz. , niet balll-len, messs-sen want dat doe je in de spreektaal niet en dus hoort men dat niet zeggen!!

+

Ik hoor een korte klank en dan een medeklinker met uh-klank:

1 bal, 4 ..... de l van bal maakt de uh-klank van de -e n
en is dus bij het tweede deel van het woord

bal
+ en
ba-len

maar nu staat er ba.....
Dat is niet goed, ba heeft een lange klank,
dus l erbij: bal-len ballen

1 mes, 3 ..... de s van mes maakt de uh-klank van de -e n
en is dus bij het tweede deel van het woord:

mes
+ en
me-sen

maar nu staat er me..... ("muh" zie de, je, ge- of
"mee" zie tenen).
Dat is niet goed, dus s erbij: mes-sen messen

1 kip, 8 ..... de p van kip maakt de uh-klank van de -e n
en is dus bij het tweede deel van het woord:

kip
+ en
ki-pen

maar nu staat er ki.....
Dat is niet goed, dus p erbij: kip-pen kippen

1 bon, 5 ..... de n van bon maakt de uh-klank van de -e n
en is dus bij het tweede deel van het woord:

bon
+ en
bo-nen

maar nu staat er bo.....
Dat is niet goed, dus n erbij: bon-nen bonnen

1 brug, 2 ..... de g van brug maakt de uh-klank van de -e n
en is dus bij het tweede deel van het woord:

brug
+ en
bru-gen

maar nu staat er bru...
Dat is niet goed, dus g erbij: brug-gen bruggen

Dus, de zgn. **dubbelzetterregel**:

Als ik hoor korte klank + één medeklinker + uh-klank
dan moet ik de medeklinker tweemaal schrijven;
de eerste medeklinker maakt de korte klank,
de tweede medeklinker maakt de uh-klank van de e .

En nu goed lezen:	korte klank	lange klank
	pad <u>d</u> en	paden
	ba <u>k</u> ken	baken
	ha <u>l</u> len	halen
	te <u>l</u> len	telen
	pe <u>t</u> ten	peten
	re <u>d</u> den	reden
	ki <u>l</u> le	kilo
	bi <u>t</u> ter	liter
	zo <u>n</u> nen	zonen
	ko <u>p</u> pen	kopen
	ro <u>k</u> ken	roken
	mu <u>s</u> sen	muze
	ru <u>g</u> gen	ruzie

Nog even een weetje.

De uh-klank- zonder-klemtoon schrijven we met :

1. -e (aarde, lange, ruiken)
2. -i -ig (aardig)
-ik (monnik, monniken)
3. -ij -lijk (heerlijk)
4. -u -us (kubus)
-um (datum)

Renée Laqueur-van Gent
renee@laqueur.eu
NT2-vrijwilligersgroep vzw Elcker-Ik Centrum, Antwerpen
www.elcker-ik.be